

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ott voltam *Erdélyi Péter: Doni tükör* dokumentumfilmje megtekintésénél. Azt nem tudom megítélni, hogy szakmailag mennyire lehetett volna fillérekből jobb, vagy kevésbé jó dokumentumfilmet készíteni (Rendező elmondása szerint. A költségekre tekintve mindenféleképpen bravúr.) Erre nem vállalkozhatok, mert nem vagyok szakmabeli, de ha netán az is lettem volna, akkor se ebből a szempontból néztem volna meg a nevezett filmet. A film nem az a fajta dokumentum, ami valamiféle jókedvre derít. A siker kifejezése se illik ide. Itt nemcsak maga a dokumentumfilm, hanem az összes körülményei is beletartoznak.

Semmi okunk, hogy kételkedjünk Krausz Tamás professzor és más kutatók munkájában. No persze le lehet tagadni az égről a csillagokat is. A filmvetítés utáni beszélgetésen az egyik hölgy kifogásolta, hogy a szovjet csapatok Magyarországon milyen atrocitásokat követtek el. Senki se vonja kétségbe bizonyos szovjet katonák bűncselekményeit hazánkban, azonban a felszólaló összetévesztette a Don folyót a Dunával. Az a vicc jutott eszembe, hogy két állam háborúzik, és hírvivő közli nagy tömeg előtt, ennyi és ennyi veszteséget okoztak csapataink az ellenségnek. Erre a tömegből kiszól valaki: - És mondja, mi mennyi veszteséget szenvedtünk el? – A válasz: Azt majd megmondják a túloldalon. Kedvem lett volna kiszólni a hallgatóság soraiból: Ön még csak itt tart!?! Senkit nem lepett meg a felszólaló, számítani lehetett, ilyen is be fog következni.

Tudomásul kell venni, hogy vannak olyan rosszindulatú történészek, akikben nincs meg a jó lélek, hogy kitalált történetekkel és más szimpatikus cselekményekkel traktálják a történelem iránt érdeklődőket. Képesek arra, hogy kizáróan csak a fellelhető dokumentumok számítsanak a témában. Aztán vannak olyanok is, akik sejtik hol nem szabad kutatni, úgy gondolják, egzisztenciális okokból sokkal fontosabb a mindenkori regnáló hatalmat kiszorgálni, mint tisztességes munkát végezni, mert a mundér becsületét védeni kell. Nehéz megállapítani, hogy történészek vagy politikusok-e? Vannak még harmadik típusú történészek is, akiknek semmiről nincs véleménye a kutatásaik nyomán. Sehová se kívánja magát besorolni. Fából vaskarika, mert még olyan ember nem született, akit valahová nem soroltak volna. Különösen 20. század történelmét úgy kutatni, hogy nincs véleményem – nem lehetséges. Valami olyasmi, hogy semmi okom, hogy ebben a témában kutassak, de azért csak kutatok itt. Az erkölcsiségre való törekvés nem mindig párosul a szakértelemmel, vagy fordítva. Megjelent a semleges keresztény ember.

A jelenleg Kelet-Európában lévő „konzervatív” pártok látszatra keresztény, a gyakorlatban a szélsőségek felé tendálódnak. Mondjuk ki: nacionalisták. Nem egyeztethető a

zsidó–keresztény erkölcs semmiféle gyűlölködéssel, de az öngazolással se. Olyan kereszténység folyik, amiben ugyan beszélnek a szeretetről, de nem hisznek benne. Abban a pillanatban, amikor a kereszténységet nép, vallás vagy ország ellentétéként jelenítenek meg, akkor politikáról, vagy írhatnánk azt is, hogy a kereszténység ürügyén folytatódik a politika. Isten nem teremtett alacsony és magasrendű népeket, valamint nem léteznek bűnös népek, azonban minden ember bűnös. A kereszténység nem párt, hogy elég, ha válasszuk. Ott megfelelő erkölcsi háttér a döntő. Nem „haza” beszélek. Sosem szavaztam a baloldalra és nem is fogok. Nézzünk körül a hazai vizeken; gyakran semleges kereszténységet gyakorolnak az egyházak. Látszat van – tartalom nincs. A Jobbik nevezetű párt tagjai – a legjobb esetben – keresztény embereknek gondolják magukat. A pártot gyűlölködés, uszítás, hazugságok jellemzik. A szeretetlenség mióta tartozik a kereszténységhez?! A Hegedűsék református lelkészek. Az nem tudhatom pontosan, hogy az igen tisztelt Magyar Református Egyház még mennyi gyűlölködni megtanuló lelkészt fog kinevelni? Rossz néven veszik, ha veszítenek a nem vallásos emberekkel való hitbeli kapcsolataikban. Ha valakik, alapjában véve hiteltelenek, hogyan akarnak bármit elhítenni?! Az Isten parancsolatai nem függvényei bármely emberi cselekedetnek. Tehát, ha valaki lop, akkor nem jogosíthatja semmi arra, hogy ő is lophat, ugyanis Isten parancsolata tiltja. A népirtások történetében gyakran szerepelt olyan kívánság, hogy igényt nyújtottak más tulajdonára, valamilyen fiktív okokkal magyarázták a motivációikat. Más bármilyen tulajdonát kívánni egyik legsúlyosabb bűn Isten szemében. A jelenlegi kormányzó pártok azt a Horthy parlamentet és rendszert tekintik példaképnek, aki Isten parancsolatait hatályon kívül helyezték. Aztán folytatódott a Donnál. Az oroszok csak utána jöttek Magyarországra. Ez mind hozzátartozik Horthy keresztény Magyarországhoz és ez természetesen még nem az összes rossz.

Felvetődik a kérdés, Miért írok itt valamiféle erkölcsi magyarázatot? Hiszen itt háború volt és az a történészek asztala. Igen, teljesen jogos és illő elvárás a történészek felé, hogy a levéltárakban fellelhető valamennyi bizonyítékot tárják a széles közvélemény elé. Azonban a jövőt illetően konzekvensnek kellene lenni. Itt nemcsak háború volt, hanem népirtások sorozata. Egem mélységesen elkésérít, és kiábrándít. Itt azt mondják a lengyelek, az ukránok, a magyarok... és folytathatnám még a sort, mindent a németek és az oroszok tettek, ők mintanemzet. Nemrég készült egy német film, ami hozzávetőlegesen realista lehetett. Nem védem a németek tevékenységét, de nem engedhető meg, hogy a hátuk mögé bújjanak, és ugyanaz szerepet osszák az oroszoknak. Jó, akkor tegyünk egy képzeletbeli kirándulást, menjünk el Ukrajnába, méltassuk az ukránoknak milyen nagyszerű emberek a lengyelek. Tovább utazzunk Lengyelországba és dicsérjük az ukránokat. Folytathatnám a sort a balti

államokkal. Van esély arra, hogy élve meg lehetne úszni az ilyen utakat. Ott meg lehetne tudni, hogy a szomszéd népek az ördögtől valóak szerintük. Azt is meg lehetne tudni, hogy a holokausztban nem vettek részt. Hát azért itt is ott akadnak helyiek, akik a zsidók ruháiért részt vettek a kivégzésekben. Itt nem történt semmi, mindenki ártatlan, csak eltűnt 25-30 millió ember.

Kialakultak a nemzetállamok. Az egész Kelet-Európa ujjong miatta, az emberek végtelenül boldogok a nemzetállamaikban. Ezekben az államokban a szomszéd népeknek nincsen helye. A zsidóknak sehol. A zsidókkal kezdték, aztán folytatódott a népirtás a szomszéd népekkel. Micsoda jó kelet-európai szórakozás! Azt gondolom, ha mindez nem történik meg, vagy az áldozatok száma hozzávetőlegesen annyi, mint Nyugat-Európában, akkor lehet, hogy nem lennének ennyire boldogok, mint manapság, de az életszínvonalunk vetekedne a jelenlegi német életszínvonallal. A feltételezésem sajnos csak fikció lehet. A történészek írhatják: Kelet-Európa a II. világháborúban, 1939–1945. Ez nem találó cím nekünk, akik nem vagyunk történészek, vagy irattárok lakói, kutatói. Nekünk az a cím sokkal jobban megfelelne: A rettenetes Kelet-Európa, 1939–1945.

Már elé sok idő eltelt ahhoz, hogy ha nem is a legkülönbek, de olyan okosak lehetnének érrefelé, hogy a németektől tanuljanak. A szennyest nem bent tartani kell, hanem kimosni. Nem a szomszédra kell hivatkozni. Egyet értek Krausz Tamással, aki úgy gondolja, hogy a mi dolgainkat nekünk kell megoldani, az viszont felgyorsítaná a folyamatot, ha az érintett valamennyi országból egy tanácskozásokon a tudomány jeles képviselői előadásokat tartanának a lehető legnagyobb nyilvánosság előtt.

Tisztelettel,

Dodó
(Donáth László nyugdíjas)